

RĪGAS CIRKS PIEDĀVĀ "SARUNAS PAR CIRKU"

#9 Saruna ar apvienību "Defracto"

Saruna ar māksliniekiem Gijomi Martinē un Margo Seinjorī no apvienības "Defracto", kas 2024. gadā uzstājas festivālā Re Rīga! Sarunu vada Steve Payet.

Labdien, Gijom Martinē un Margo Seinjorī, un laipni lūdzam Rīgas cirka podkāstā! Es saprotu, ka Gijomam šī ir jau trešā reize Rīgā, festivālā Re Rīga!, ja nemaldos. Savukārt, Margo, jums šī ir pirmā reize. Es nebūšu īpaši galants, par ko iepriekš atvainojos. Gijom, es vēlētos sākt ar jautājumu, kā pagāja jūsu pirmās divas reizes Rīgā? Kādas atmiņas jums palikušas no dalības festivālā Re Rīga?

Gijoms: Labdien un paldies par uzaicinājumu! Iepriekšējās divas reizes bija lieliskas. Manas galvenās atmiņas ir saistītas ar viesmīlīgo uzņemšanu, un mēs arī spēlējām vecajā cirka ēkā, kurā mēs rādījām bifrontālu izrādi. Mēs skatījām "sadalījām", bet viņi vienlaikus atradās mums apkārt, lokveidā. Tā bija patiesi lieliska pieredze. Es biju ļoti priecīgs atgriezties, jo tajā reizē, kad uzstājāmies apļveidā, tas jau bija mūsu otrais apmeklējums.

Esmu ļoti priecīgs atgriezties nu jau trešo reizi, jo komanda ir patiešām lieliska. Tas ļauj mums šeit piedāvāt vairākas mūsu izrādes. Kā rezultātā jau ir izveidojusies zināma saikne ar vietējo publiku. Ir cilvēki, kuri mūs atpazīst, un tam ir liela vērtība.

Margo, kāda ir Tava pirmā reize šeit?

Margo: Ļoti laba. Piekrītu, ka uzņemšana ir ļoti patīkama. Un mums ir iespēja uzstāties diezgan plašai auditorijai. Tas vienmēr sagādā prieku.

Daži vārdi par kompāniju Defracto. Tā tika izveidota 2008. gadā ar mērķi radīt unikālu ķermeņa un žonglēšanas valodu. Kopš tā laika jūs esat veidojuši tādas izrādes kā *Cinétique Toc*, *Circuits Fermés*, *Flaque*, *Dystonie*, *Yokai Kemame*, *Croûte*. 15 gadus kompāniju vadījāt jūs, Gijom Martinē, kopā ar Loru Kajē. Šodien jūs esat uzņēmuši jaunu ceļa posmu, pievienojot līdzvadībai Loīzi Delomu, kā arī divus jaunus māksliniekus, kuri tagad piedalās mākslinieciskās vadības darbā. Tie ir Margo Seinjorī, vizuālā māksliniece, un Pjērs Morels, fotogrāfs. Kopā jūs vēlaties izveidot struktūru, kas spētu apvienot, vienot un izcelt jūsu trīs radošās jomas, lai attīstītu kompānijas ķermeņa un žonglēšanas valodu.

Kad es to lasīju par jūsu kompāniju, man radās jautājums: kā radās šī vēlme sajaukt dažādas mākslas veidus? Vai tas bija tāpēc, ka jūs viens otru jau iepriekš pazināt un jums radās vēlme sadarboties? Vai arī tieši šie mākslas veidi – fotogrāfija un vizuālā māksla – bija tie, kurus Defracto vēlējās integrēt? Un nākotnē, ja jūs jau dodaties šajā virzienā, vai pastāv arī vēlme integrēt citus mākslas veidus?

Gijoms: Lai būtu pilnīgi atklāts, tas nebija apzināti plānots. Ideja bija radīt ķermeņa un žonglēšanas valodu, un, intuitīvi darbojoties savā personīgajā praksē, es meklēju rīkus dažādās ķermeņa izpausmēs. Sākotnēji šī prakse norit starp ķermeni un priekšmetu. Lai spētu noteikt, ko mēs fiziski izsakām, ir nepieciešami ķermeniskie rīki. Bet arī rīki, ko es sauktu par sociāliem. Dabiski es meklēju iedvesmu dejā vai teātrī, lai patiesi izveidotu savu mijiedarbības veidu ar priekšmetu un radītu kaut ko izteiksmīgu.

Šajā garā mēs sadarbojamies ar ļoti dažādiem māksliniekiem. Katram iestudējumam komanda veido projektu. Mēs strādājam kopā ar mūziķiem, kostīmu māksliniekiem, šuvējām, scenogrāfiem un gaismas dizaineriem.

Kad 2008. gadā es satiku Pjēru, man bija nepieciešams vizuālais materiāls kompānijai. Tā vietā, lai viņam lūgtu uzņemt fotogrāfijas pēc manām idejām, es viņu aicināju kā mākslinieku, sakot: "Mēs redzējām, ka tu nodarbojies ar dokumentālo fotogrāfiju, un tavs vizuālais darbs ir patiešām lielisks."

Mani uzrunāja viņa jutīgums. Tāpēc es teicu: "Dari, ko vien vēlies! Mēs vienkārši gribam izmantot attēlus, kurus tu radīsi. Bet tu vari radīt to, ko pats vēlies."

Rezultāts bija ļoti jutīgi un grafiski attēli, kas mūsu kompānijai ļoti patika. Mēs sadarbojāmies līdz pat šim brīdim. Tātad šajos 15 kompānijas gados mēs strādājām ar Pjēru. Tas, ka kompānijas vizuālais tēls un grafiskais noformējums tika veidots ar viņa palīdzību, nāca no viņa ieguldījuma, mīlestības pret kompāniju un darba un personīgajām attiecībām, ko mēs kopā izveidojām.

Kad kompānija auga un mēs vēlējāmies to attīstīt tālāk, bija pavisam dabiski, ka tad, kad es izlēmu sadarboties ar citiem māksliniekiem, lai veidotu māksliniecisko vadību, Pjēra vārds radās ļoti intuitīvi. Tas bija tāpēc, ka viņš bija mākslinieks, ar kuru es visvairāk sadarbojos. Pat ja mūsu darbs šķita ļoti atšķirīgs, šī sadarbība bija ļoti intīma, ņemot vērā to, ko mēs kopā radījām. Tā bija dziļa intimitāte attiecībā pret darbiem.

Ar Margo ir līdzīgs stāsts. Pjērs pārstāv vizuālo un fotogrāfisko aspektu, bet ar Margo mēs iepazināmies, kad es strādāju pie projekta, ko sauc *Taiji*. Tas bija teorētisks projekts. Pēc 10–12 gadiem žonglēšanā es sāku saskarties ar grūtībām, kas mani traucēja – kā es varu atcerēties lietas, ko vēl nemāku izdarīt? Manas kustību atmiņas bija ļoti ķermeniskas. Es daudz atkārtotu kustības un varēju tās saglabāt ķermenī ļoti konkrētā vietā, kas ļāva man tās atcerēties. Tomēr iztēles telpa bija vienlaikus ļoti auglīga un mirusi. Viss, ko es iedomājos, varēja pilnībā pazust domu bezdibienī, ja to netiku pierakstījis. Tādēļ radās ideja izveidot instrumentu, sākotnēji notācijās sistēmu, kas vēlāk pārtapa par mēģinājumu izveidot valodu, līdzīgu cilvēka valodai.

Šis projekts bija milzīgs. Es sāku strādāt pie tā viens pats divus gadus. Margo un es bijām draugi jau 5–7 gadus. Mūsu dzīves bija ļoti nepastāvīgas mūsu profesiju dēļ. Kādā brīdī Margo piedalījās šajā projektā, lai man palīdzētu, un mēs ļoti labi sapratāmies, strādājot kopā. Viņa pievienojās kā ārējais viedoklis, kā palīdzība dizainā, vai vienkārši kā divi entuziasti, kuri kopā darbojas darbnīcā. Reizēm Margo bija kā "izmēģinājuma trusītis". Citreiz viņa tieši piedalījās rakstzīmju veidošanā. Mēs strādājām kopā pie šī projekta, un viņa ieraudzīja visu to tipogrāfijas darbu, ko es darīju. Ar savu mākslinieces skatījumu Margo ļoti citādāk uztvēra mākslu, ko es radīju. Mēs vēlējāmies turpināt strādāt kopā. Pamazām Margo kļuva par scenogrāfijas vadītāju jaunajā projektā. Scenogrāfijas jēdziens šeit ir ļoti plašs – viņa veido kostīmus, priekšmetus, scenogrāfiju klasiskajā nozīmē, kā arī gaismu. Tas ir ļoti daudz. Šī sadarbība radīja arī jaunu skatījumu uz kompānijas mākslu. Bija daudz lietu, kas līdz tam bija pilnīgi neredzamas – mans teorētiskais darbs un tipogrāfija, kam Margo piešķīra vērtību. Tas ļāva man šo darbu pieņemt pavisam jaunā veidā. Tas ir novedis pie kompānijas pavērsiena uz plastisko mākslu, kas tagad veidojas kā jauna virzība.

Kad mēs pārstrukturējām kompāniju, , tostarp pieņemot Loīzu Delomu, lai viņa turpinātu koordināciju un piedalītos kompānijas līdzvadībā, ideja bija izveidot māksliniecisko komandu, kas būtu pastāvīgāka un spētu citādāk vadīt projektus.

Tā, patiesībā, arī izveidojās šī komanda – ar asociētajiem māksliniekiem Margo un Pjēru. Tagad Margo ir pilnībā integrēta līdzvadības komandā, vada projektus un piedalās to radīšanā. Pjērs ir nedaudz distancētāks – viņš ir mūsu ārējais-iekšējais mākslinieks, tāpat kā vienmēr bijis. Šī komanda vairāk balstījās uz attiecībām starp māksliniekiem, nevis uz mērķi apvienot dažādus mākslas veidus.

Es mazliet izvērsti to skaidroju, lai parādītu, ka mūsu darba metode kompānijā daudz vairāk balstās uz attiecībām un sākuma punktiem, nevis uz kādu iepriekš noteiktu gala rezultātu. Tieši tā mēs izveidojām šo līdzvadības modeli, kas ietver gan māksliniecisko, gan administratīvo līdzvadību.

Margo, kā notika jūsu pievienošanās kompānijai, zinot, ka tā jau pastāvēja vairākus gadus?

Margo: Šobrīd jau trīs gadus es cieši sadarbojos ar kompāniju. Tas veido aptuveni pusi no manas profesionālās darbības, tāpēc tas ir diezgan liels ieguldījums. Tas, kas man patīk, ir tas, ka šī sadarbība ļoti cieši saistās ar mākslinieciskās radīšanas jomu. Esmu pilnībā iesaistīta, un tas mani ļoti interesē. Turklāt šī darbība aptver plašu spektru. Kā skaidroja Gijoms, tā ietver visu, sākot no scenogrāfijas izveides līdz projektu vadībai un pedagoģijas attīstīšanai.

Tiešām, šī kompānijas darbības joma ir ļoti plaša. Tajā ir iespējami daudz virzienu. Tas, ko es patiešām novērtēju, ir šī atvērtība uz "mazliet citādām pasaulēm" nekā tradicionālais cirks. Šī ir tā joma, ko kompānija ir attīstījusi pēdējos piecpadsmit gadus. Un šodien, pateicoties tam, ka Gijoms

ļauj atvērt durvis uz jaunu attīstību un ir ļoti atvērts šai izaugsmei, mēs varam mākslinieciski veidot jaunas lietas, piemēram, balstoties uz žonglēšanu. Šīs durvis ir patiešām plaši atvērtas, un tas ir ļoti patīkami.

Jūs tikko pieminējāt vārdu “pedagoģija”. Un Gijom, jūs runājāt par projektu *Taiji*. Veicot pētījumu par jums, es redzēju, ka teorija un mācīšana ir jomas, ko jūs vēlaties attīstīt. Ir šis *Taiji* projekts, kas izveidots sadarbībā ar “Maison des Jonglages” un Circusnext, kā arī izdevniecības projekts ar Pjēru Morelu un izstāžu projekts ar jums, Margo. Vai jūs varētu pastāstīt vairāk par šiem trim projektiem?

Gijoms: Man pedagoģiskā prakse sākās uzreiz, jo man tā ļoti patīk. Un, veltījums Odrejai Žakjo, kura bija kompānijas pirmā prezidente, mācīšana radās vienlaikus ar mākslu. Tas bija pilnīgi dabiski. Mēs desmit gadu garumā ar Lauru un Odreju īstenojām pedagoģijas projektu.

Un, piemēram, priekšnesums *Croûte*, bija iedvesmots no pedagoģiskā projekta. Mazliet interesants fakts – vēlme nodarboties ar pedagoģiju radās, lai satiktu publiku citā līmenī nekā uz skatuves. Skatuve piedāvā atvērtību, kurā cilvēki, saskaroties ar mūsu abstraktās mākslas darbu, var to interpretēt atbilstoši savai kultūrai un pieredzei. Tomēr mūsu piedāvātie darbi ir pārdomāti un strukturēti, tādējādi zināmā mērā “slēgti”.

Savukārt pedagoģijā pieeja ir pilnīgi pretēja. Tas, kas man šķiet aizraujoši, ir iespēja dalīties skaidrās zināšanās un idejās, kuras es vēlos nodot, vienlaikus saglabājot atvērtību tam, ko varam radīt un kā to paveikt. Šis aspekts mani ļoti iedvesmoja nodarboties ar pedagoģiju desmit gadus, līdz es nolēmu pārtraukt šo aktivitāti, lai varētu attīstīt *Croûte*. Pedagoģija prasīja daudz laika un vietas, un man bija vēlme turpināt attīstīt savu žonglēšanas praksi. Tomēr, kad es pārtraucu pedagoģiju, es izjutu sava veida tukšumu savā mākslinieciskajā darbībā. Tikšanās ar cilvēkiem, sarunas par struktūrām un amatniecību bija ļoti bagātinošas.

No šīs pieredzes arī radās ideja izveidot *Taiji*. *Taiji* būtība ir rīks, kas ļauj strukturēti pierakstīt lietas no iztēles – idejas, ko neesmu vēl paveicis vai redzējis, – un spēt tās vēlāk atsaukt atmiņā un pārskatīt. Burtiski tā ir kā notācija. Turklāt man vienmēr ir fascinējušas valodas un tas, kā cilvēki veido komunikāciju ar strukturālām sistēmām, kas statistiski ir stabilas, pat ja formāli tās vienmēr nav tādas. Tas piešķir šim rīkam humānu, bet vienlaikus poētisku un praktisku dimensiju.

Taiji izcelsme slēpjas šajā idejā. Tagad mērķis ir izveidot valodu, kas līdzinātos korejiešu un japāņu valodām, ko varētu izrunāt ar plašu skaņu spektru, kas ir raksturīgs cilvēka valodai. Pie šī projekta es strādāju kopā ar Margo, kura bieži piedāvā savu ārējo skatījumu.

Noslēdzot par pedagoģiju, Margo iedvesma mani pamudināja atsākt pedagoģisko darbu. Strādājot pie *Taiji*, Margo kompānijas ietvaros bija relatīvi neredzama, lai gan ieguldīja daudz darba. Sadarbojoties ar teātriem, mēs sapratām, ka varētu piedāvāt pedagoģisko projektu. Mana sākotnējā pieeja bija pabeigt teoriju un nodot to tālāk. Tomēr Margo ierosināja izmantot prototipus, un šī ideja būtiski mainīja manu pedagoģijas pieeju. Viņa bija tā, kas radīja dzirksti šīs jaunās pedagoģijas izveidē un attīstībā.

Margo: Šobrīd pedagoģiskais projekts, kā to skaidroja Gijoms saistībā ar *Taiji*, patiesībā ir vērst uz darbu ar cilvēkiem. Kā teica Gijoms, mērķis nav nodot viņiem kādu jau gatavu teoriju, bet gan patiesi iesaistīt viņus projekta attīstībā. Tas nozīmē gan dalīties ar to, kur mēs bijām savos pētījumos, gan ļaut viņiem to izmēģināt un meklēt kopā ar viņiem labākos veidus, kā sasniegt vēlamu rezultātu.

Šo projektu mēs izstrādājām pēdējo divu gadu laikā, kā jūs minējāt, sadarbojoties ar *Maison des Jonglages* un *Circusnext*. Mēs strādājām ar ļoti dažādām auditorijām. Tas bija patiešām brīnišķīgi – redzēt, cik pieejams bija šis pedagoģiskais projekts. Tieši to mēs vēlējāmies “pārbaudīt” ar šīm auditorijām – redzēt, kā viņi uz to reaģēja un ko viņi tajā atrada sev. Tas bija ļoti vērtīgi un bagātinoši.

Gijoms: Tas bija īsts izaicinājums. Pēc desmit pedagoģijas gadiem pievienojās jauna partnere, kura nāca ar ideju: “Mēs to varam izdarīt kopā ar viņiem.” Tas bija īsts lēciens nezināmajā, ko mēs veicām kopā, izmantojot vecus instrumentus, lai aicinātu cilvēkus piedalīties un radīt kaut ko kopīgu. Tas nozīmēja, ka mums bija jāiemāca viņiem lietas, ko bijām darījuši iepriekš. Bet, tā kā katrs ir eksperts savā dzimtajā valodā, viņu skatījumi bija gan ļoti būtiski, gan pamatoti. Proti, ja viņi spēja

kaut ko izmantot, tad viņiem bija taisnība. Ja viņi to nespēja, tad mums nebija taisnība. Tādējādi mēs viņiem varējām piedāvāt jaunas lietas, kuras viņi varēja pārbaudīt, un saņemt ļoti precīzus viedokļus.

Margo: Kompānijas pedagoģijā tas, ko Gijoms man nodeva par to, kas bija paveikts pirms manas ierašanās, ļoti saistījās ar attiecību maiņu. Proti, mainīt pieeju no "eksperta", kas pasniedz zināšanas no augšas, uz attiecību starp līdzvērtīgiem. Tas nozīmē – esmu apguvusi noteiktas zināšanas, un mans mērķis ir tās nodot tālāk, bet ne kā skolotājam, kurš visu zina, bet kā kādam, kuram vienkārši ir n daudz lielāka pieredze. Es šo ideju pilnībā pārņēmu, ieviešot pieeju, kurā mēs visu darām kopā. Mums bija tikai priekšrocība – mēs bijām sākuši n daudz agrāk, bet tas ir gandrīz vai pieredzes nejaušība. Kopīga darbošanās ir tas, ko es uzskatu par ļoti vērtīgu, un tas padara pedagoģisko procesu tik bagātīgu.

Gijoms: Tas, ko tu saki, ir ļoti skaisti, jo es to izjūtu tieši tāpat. Pedagoģijas būtība ir apziņa, ka mēs visi esam līdzvērtīgi – vienlīdz spējīgi, vienlīdz jūtīgi un vienlīdz intelligenti. Tas, kas mūs atšķir, ir mūsu dzīves stāsti. Un mans pierādījums tam ir tas, ka mēs visi esam iemācījušies savu dzimto valodu un iemācījušies staigāt paši.

Kas tajā visā bija interesanti – es nenonāku pie cilvēkiem ar vēlmi pierādīt, ka man ir taisnība. Es pieeju ar pārliecību un saku: "Pārbaudīsim to." Lai to pārbaudītu, mums ir jāstrādā kopā. Pedagoģijas noslēpums slēpjas tajā, kā mēs varam darīt kopā. Visi mani rīki bija vērsti uz to, lai iedvesmotu cilvēkus iesaistīties un eksperimentēt. Kad viņi to darīja un pieredzēja, es devu vārdus tam, ko viņi radīja. Kad mēs visi sākām komunicēt, izmantojot vienus un tos pašus vārdus, mēs spējām radīt jaunas lietas. Tas attiecās arī uz ļoti smalkām žonglēšanas tehnikām vai dažādām neparastām lietām, ko mēs darām radošajā procesā. Un tas, ko tu, Margo, pievienoji, bija ideja darīt kopā kaut ko, kas vēl nav pabeigts. Tā ir patiesība – mēs kopīgi veidojām teoriju, kas man kā māksliniekam-amatniekam bija personīgi ļoti nozīmīga. Tāpat tā bija ļoti nozīmīga tev, jo tu mīli darboties ar cilvēkiem un nodot zināšanas.

Mūsu izaicinājums bija pārliecināt cilvēkus par šī projekta nozīmīgumu, lai viņi iesaistītos un sniegtu mums atgriezenisko saiti no tik dažādām auditorijām. Tas bija ļoti aizkustinoši, jo mēs strādājām ar tik atšķirīgām grupām – mākslas akadēmijas studentiem, tipogrāfijas studentiem, cilvēkiem ar viegliem funkcionāliem traucējumiem, māsaimniecēm no Valodu mājas. Man īpaši palikuši atmiņā arābu valodā runājošās māsaimnieces no Valodu mājas. Viņu sniegtās atsauksmes bija ārkārtīgi precīzas un vērtīgas. Starp divām darba dienām es aizgāju mājās un strādāju kā traks – tas bija ļoti auglīgs process. Un tāpēc tas, ko tu saki par kopīgu darbošanos, man ļoti rezonē. Es uzskatu, ka tieši tas ir pedagoģijas galvenais punkts.

Kad jūs tiekaties ar šīm dažādajām auditorijām, vai ir kādi ierobežojumi attiecībā uz dalībniekiem, izņemot vecumu? Vai visi var piedalīties? Kad jūs apmeklējat šīs vietas un strādājat ar dažādām grupām, cik ilgi tas ilgst? Vai tas ir vienas dienas darbs, pēcpusdiena, nedēļa? Un vai šīs dažādās grupas kādreiz satiekas savā starpā?

Margo: Līdz šim mēs bijām izveidojuši ietvaru, kurā darbs norisinājās vairākas secīgas dienas. Tas bija projekts *Taiji*, un šis formāts tika izvēlēts tāpēc, lai mums būtu pietiekami daudz laika gan nodot visu materiālu, ko bijām sagatavojuši iepriekš, gan strādāt un meklēt risinājumus kopā ar dalībniekiem. Tādēļ mums bija svarīgi šo procesu izstiept vairākās dienās, lai tas būtu pietiekami padziļināts un jēgpilns.

Līdz šim dažādās auditorijas nav satikušās, jo darbnīcas notika atsevišķi, ar dažādām grupām un struktūrām, kas līdz šim to nepieļāva.

Gijoms: Pat telpiskā ziņā šīs vietas bija atšķirīgas, dažādās pilsētās. Tās varēja būt grupas, kas atradās vairākus desmitus kilometru viena no otras. Tādēļ līdz šim nebija iespēju šīs dažādās auditorijas savest kopā.

Margo: Attiecībā uz dažādajiem cilvēkiem, kurus mēs esam satikuši, mēs vienmēr esam bijuši ļoti atvērti. Vienīgais nosacījums bija, lai cilvēki paši būtu motivēti piedalīties. To mēs arī lūdzām no

institūcijām, ar kurām sadarbojamies. Tā kā mēs vēlamies strādāt kopā ar cilvēkiem, ir svarīgi, lai viņi arī gribētu darboties kopā ar mums, nevis tiktu piespiesti piedalīties.

Mēs apzināti neesam vēlējušies strādāt ar skolām, jo uzskatām, ka šāds formāts bieži vien rada ierobežojumus. Skolas vide jau pati par sevi ir diezgan ierobežojoša ar noteiktu hierarhiju, un, tā kā mēs nevēlamies strādāt šādā struktūrā, mums šķita, ka tas nav vispiemērotākais ietvars mūsu pieejai.

Tomēr attiecībā uz pārējiem aspektiem mums nebija nekādu ierobežojumu. Pat vecuma ierobežojumu nebija – mēs esam strādājuši arī ar bērniem.

Gijom, intervijā, ko sniedzāt *Circusnext* 2021. gadā, jūs teicāt: « Man žonglēšana ir pieskāriens. Kā es pieskaros objektam, kā es pieskaros zemei, kā es iztuos pret objektu. »

Tāpēc es sev uzdevu jautājumu: pēc daudziem gadiem pieredzes, vai jums ir konkrēta atbilde, vai vismaz stabilas un nemainīgas atbildes sastāvdaļas, vai arī šī attiecība pret objektu un zemi ir nepārtrauktā kustībā un pastāvīgā attīstībā, un tiek atklāta katrā izrādē, pat katrā priekšnesumā?

Gijoms: Tas, ko tu jautā, ir ļoti skaists jautājums, jo atbilde ir obligāti sarežģīta. Ir kaut kas ļoti stabils attiecībā ar pieskārienu pie zemes un objekta, gandrīz pēc definīcijas. Tā ir žonglēšana, jo tas ir tas, ko es no tās veicu. Tas arī ļauj man uztvert žonglēšanu kā kaut ko pilnīgu. Ja jāatbild tieši, veids, kā es piedzīvoju žonglēšanu – tā ir amatniecība, kas ir ļoti intīmi saistīta ar manu ķermeni – ir to redzēt visu laiku un visur. Tāpēc arī doma par pieskārieniem objektiem un ka, patiesībā, visi objekti ir daļa no žonglēšanas prakses, tas ir ļoti stabili.

Stabilitāte ir tas, kā to dzīvot, un tas, kas mainās, ir pati prakse. Un ir grūti atbildēt uz šo jautājumu, jo es turpinu praktizēt vienādi. Man patīk atkārtot, man patīk atkārtot tās pašas lietas, man patīk sev jautāt, kas ir tas pats. Tāpēc es ļoti mīlu skatuves mākslu, jo, kad rakstu izrādi, es to katru reizi sāku no jauna. *Croûte*, tā ir vienmēr tā pati izrāde, bet, tā kā katru reizi veidojam jaunu izrādi, tā ir vienmēr atšķirīga. Mēs vienmēr veidojam to pašu radīšanu atkal un atkal.

Es piecas reizes nedēļā atkārtēju rutīnas, kuras rakstīju pirms gadiem, vai dažreiz pirms dažām nedēļām, un ideja ir tās atkārtot tieši tāpat. Bet atkarībā no noskaņojuma, jāatzīstu, ka dažreiz es žonglēju tiešām slikti, bet es to tomēr daru. Un tas ir tomēr tas pats, pat ja rezultātā vai izpausmē tas var būt ļoti atšķirīgs. Un tas man ir ļoti satraucoši – ka lietas var mainīties visu laiku un nebūt stabilas. Tāpēc man ir ļoti droši turēt šo stabilo pieeju, kas ļauj man justies droši. Bet, lai šī lieta būtu kustībā, tas mani ļoti saista ar reālo pasauli. Tāpēc mana žonglēšanas prakse kā amatniekam ir veids, kā man saistīties ar reālo pasauli. Tas atbild uz šo nepieciešamību zināt, kur lietas ir, kā es jūtos, vai darīt kaut ko vai tērēt enerģiju, kas man nav pilnīgi saprotama, bet kas ļauj man saistīties ar pasauli. Tas ir tas, kas ir gan kustīgs šajā disciplīnā, gan ļoti stabils.

Tāpēc es esmu spiests pievērsties šim jautājumam abos virzienos. Tas ļauj man gan radīt mākslu, gan rūpēties par savu psihisko veselību, pēc tam pārvietoties un iegūt vietu darīt kaut ko citu nekā žonglēšanu. Jo, pat ja žonglēšana ir visu laiku ar mani, ir brīdis, kad esmu pabeidzis savus treniņus, un it īpaši, kad satiku Margo, kad viņa man stāstīja par tipogrāfiju, priekš manis tā nebija žonglēšana. Bet tagad viss, ko es zīmēju, ir tīra žonglēšana. Tas ir ļoti jauns skatījums.

Margo, ņemot vērā Gijoma teikto, vai šis jautājums jums jau iepriekš bija aktuāls, pirms uzsākat kopīgu sadarbību? Kā vizuālā māksliniece, vai jūs kādreiz esat uzdevusi sev šos jautājumus par attiecībām ar pieskārienu?

Margo: Nelielai vēsturei – es kādu laiku nodarbojos ar žonglēšanu. Patiesībā, tas bija amatieru līmenī, un tas ir kaut kas, kas man patiešām patīk. Es domāju, ka žonglēšanu es patiešām mīlu, jo man tas šķiet kaut kas smieklīgs, bet tas rezonē ar to, ko saka Gijoms. Bet man šķiet, ka žonglēšana ir kā lietu sakārtošana. Ir uzdevumi, kas atkārtojas, mēs metam objektus, un tie, pēc būtības, vienmēr nokrīt istajās vietās, ja mēs esam tās izvēlējušies, un tāpēc es uzskatu, ka žonglēšanā ir ļoti skaidrs raksturs.

Es varētu skatīties uz žonglēšanu visu dienu. Tas mani aizrauj. Es varu sēdēt un skatīties uz žonglēšanu un uzskatu, ka tas ir patiešām maģiski. Tāpēc es domāju, ka es dziļi mīlu šo disciplīnu. Es pārtraucu to praktizēt, jo tas īsti nebija domāts man, bet tas ir gandrīz domāšanas veids, kuru es

tiešām iekšēji saprotu. Tātad tas ir sākums atbildei uz jūsu jautājumu.

Attiecībā uz pieskārienu, es vairāk esmu saistīta ar vizuālo mākslu. Es domāju, ka tieši tur ir mana jutība. Tas ir tieši vizuālais, kas mani aizrauj, tāpēc skatīties uz žonglēšanu man patīk. Man šķiet, ka tā ir vairāk šī attiecība, nevis tieši pieskāriens. Pieskāriens, manuprāt, ir vairāk saistīts ar iztēli. Tā kā es nāku no vizuālās mākslas vides, materiāls ir ārkārtīgi svarīgs, un tieši ar šo materiālu mēs veidojam attēlus. Tāpēc es domāju, ka pieskāriens man ir tieši saistīts ar vizuālo. Tas nozīmē, ka tieši ar pieskārienu mēs radām attēlu. Žonglēšana ir tieši tas. Tieši ar īpašu pieskārienu tiek radīts attēls, kas var kļūt arī par izrādi. Es domāju, ka tas ir tas, kur tas viss atrodas.

Gijoms: Tas, ko tu saki, man ļoti rezonē, tas liek man vēlēties reaģēt, jo tieši caur pieskārienu mēs veidojam attēlu. Es uzskatu, ka tas ir jauns veids, kā dzirdēt to, ko es daru. Un īpaši tas runā par to, ko esmu redzējis, ko dara Margo.

Ja es varu runāt par *Les Fleurs intestinales*... Mūs ar Margo vieno mākslinieka darbs, kas ir līdzīgs, bet tai pat laikā pilnīgi atšķirīgs. Un šīs lietas man atstāj tādu, varbūt, neredzētu nepatīkamu sajūtu. Tas ir veids, kā Margo strādā ar noteiktiem apjomiem, radot formas, kas līdzinās orgāniem vai iekšējām formām. Un es jūtu Margo pieskārienu objektā. Tāpēc man šķiet ļoti aizraujoši, ka tu saki, ka pieskāriens rada attēlu, jo, patiesībā, viņa veic salocīšanu, kas pārvēršas apjomos, bet, tomēr, tās ir ļoti salocītas lietas, un tas izskatās kā ādas kunkulis – ļoti kompozicionāla forma, kas ir ļoti grafiska. Un tas bija viens no iemesliem, kas mani aizrāva, kad es redzēju Margo darbus.

Es uzskatu, ka tas, ko tu saki, ir ļoti taustāmi, ka pieskāriens rada attēlu, jo mums patiešām ir sajūta, ka tā ir salocīšana, kas kustas. Pieskāries, kas ir apstāties laikā, it kā tas būtu dzīvs. Šī frāze ir ļoti dīvaina, bet tieši tā es to izjūtu.

Margo: Es domāju, ka kompānijā mēs ļoti pievēršamies "darīšanai", un tāpēc mēs bieži pieminam amatniecību, kas ir ļoti tuva mums visiem, gan Gijomam gan Pjēram, gan man. Mēs tiešām esam ļoti saistīti ar lietu darīšanu un uzmanību, ko mēs pievēršam šim darīšanas procesam, to precizitāti, ko mēs ieliekam, vai nodomu, interesi, ko mēs ieguldām. Tas var būt darbs, kas prasa ļoti daudz laika vai ir ļoti precīzs. Es domāju, ka tas ir tas, kas mums visiem ir kopīgs un ļoti spēcīgs. Trīs praksēs, kas var būt atšķirīgas, bet kas saplūst šajā punktā – tas ir precizitāte, ko mēs ieliekam savā darbā, atkārtošana un arī laiks.

Gijoms: Šajā jaunajā sadarbībā man prieku sagādā aizvest Pjēru un Margo uz spontānām vietām un tādā veidā arī ļoti dzīviem brīžiem. Un tas ir ļoti patīkami redzēt, ka viņi tiešām vēlas pārvietot savas prakses uz dzīvu telpu. Tas tiešām ir, kā teikt, gan sadarbības būtība, gan tas, kas atver ļoti interesantu nākotni, jo mēs varam padomāt, kā mēs varam radīt fotogrāfiju dzīvajā vai vizuālos mākslas darbus dzīvajā.

Margo: Es mazliet runāšu arī Pjēra vietā, domāju, ka viņš būtu piekritis. Es domāju, ka mūsu divu prakses – Pjēra un manas, kas tiešām ir vizuālas, viņš caur fotogrāfiju, es caur vizuālajām mākslām – mēs vienmēr esam strādājuši ar dzīvo. Viņš, kā reportieris, strādā vienmēr ar cilvēkiem, ļoti tuvu viņiem. Un viņa visa fotogrāfija ir patiešām vērsta uz citiem cilvēkiem.

Gijoms: Tas ir patiesi, viņš veido reportāžas, vai tās ir politiskas, vai cilvēka stāsti, un viņš veido daudz dokumentālo darbu, un bieži vien viņam to pasūta. Viņam ir ļoti grafiska jutība, tāpēc viņš spēj izveidot arī abstraktus darbus, pat šajā kontekstā.

Margo: Un man ir tieši tas pats. Es domāju, ka visa mana vizuālā māksla ir vērsta uz dzīvo, uz cilvēku, patiesībā uz cilvēkiem. Es tiešām strādāju tikai ar to, un šķiet, ka tā ir mana vistiešākā saikne ar realitāti. Es strādāju tikai no tā, un tieši tas ir viss, kas mani interesē. Tas ir arī tas, ko mēs pieminējam pedagoģijā, tas ir šis attiecību moments, kas ir ļoti svarīgs.

Ja tas vēl nav bijis, vai ir vēlme apvienot jūsu darbus, vai pat Pjēra fotogrāfijas, scenogrāfijā nākamajā izrādē? Vai tas ir kaut kas, ko esat apsvēruši? Jūs pieminējāt *Les Fleurs*

intestinales, es nezinu, kā tās izskatās, bet vai ir doma integrēt tos vai citus jūsu darbus kādā nākotnes izrādē?

Margo: Es atbildēju. Šodien, man tiekot uzaicinātai veidot scenogrāfiju un vizuālo noformējumu jaunajai izrādei, man tiešām ir sajūta, ka es ieguldu savu radošumu šajā jomā, pat ja tas kalpo darbam, kuru es pilnībā neveidoju. Tomēr man šķiet, ka tieši šī jutība, kas izpaužas caur vizuālo, var rezonēt un atbildēt tieši uz žonglēšanas darbu vai skatuves mākslas darbu, kas tiek radīts. Man šķiet, ka mērķis ir nevis apvienot mūsu radītos darbus, bet gan veidot tos kopā.

Es domāju, ka Pjēram ir tieši tas pats. Kā jūs teicāt sākumā, mums ir vairāki projekti, kas ir ļoti cieši saistīti, ko varētu saukt par paralēliem, bet ļoti cieši saistītiem, piemēram, projekti ar attēliem, zīmējumiem, tekstiem – lietām, kas ir diezgan...

Gijoms: ...specifiskas katram medijam. Šeit es vēlos atsaukties uz to, ko teica Margo. Es domāju, mana atbilde uz jūsu jautājumu būtu "nē". Patiesībā tas, kas mums patīk, ir strādāt ar to, kas ir īpašs attiecībā uz objektu pieskārienu vai žonglēšanu, skatuves mākslām un to, kā komunicēt ar to. Un Pjēram ir fotogrāfija, kuru es uzskatu par neticamu. Pat mūsdienu laikā, kad ir tik daudz attēlu, šie attēli mani skar ar kaut ko ļoti īpašu fotogrāfijā.

Es ļoti maz apmeklēju muzejus vai esmu ļoti maz jūtīgs pret mūsdienu mākslu vai daudzām šāda veida lietām – tā nav mana kultūra, teiksim. Un Margo darbs mani ļoti aizkustināja. Kad es redzēju fotogrāfijas, es sajutu vibrāciju. Un tieši tas ir tas, ko mums patīk radīt kā māksliniekiem. Radīt emocijas, kas ir specifiskas mūsu praksēm. Tāpēc, kad mēs apvienojam spēkus, tas nākotnē būs radīt darbus, kas būs specifiski tam, ko mēs darām kopā.

Tāpēc es atkārtāju, ko saka Margo. Tas atver kompāniju, jo, ja mēs strādājam ar Pjēra mediju, fotogrāfiju, manas prasmes noteikti mainīs to, kā es iedomāšos, kā izveidot "izrādi". Un šeit es lieku pēdīnās, jo, iespējams, tā būs izstāde, bet ņemot vērā, ka Pjēram ir arī ļoti atvērtas idejas, nav izslēgts, ka mēs uzaicināsim cilvēkus gulēt uz grīdas, un tas būs fotoattēlu projekcija ar mūziku un daudzām skaļruņiem, kas ļauj cilvēkiem skatīties attēlus īpašā veidā un tādējādi radīt pieredzi.

Jo ne tikai Margo mīl izpildījumu, bet mēs varētu patiešām novirzīt to, lai cilvēki piedzīvotu kaut ko ļoti īpašu ar Pjēra darbiem. Un tas ir tas, ko es uzskatu par iespēju būt atvērtam, nevis vēlēt apvienot mākslas, bet veidot lietas kopā. Tas bieži tiek teikts, bet "apvienot mākslas" ir vienkārša intencionalitāte, ko ir viegli teikt, kamēr patiesībā radīt kaut ko īpašu, ko Pjērs vēlas teikt, ir gan dziļš, gan grūti izskaidrojams, un tieši to mums patīk sniegt cilvēkiem, jo mēs vēlamies radīt tiešu piekļuvi visam šim dziļumam vai sarežģītībai.

Es uzskatu, ka tas ir tas, ko Pjērs spēj savās fotogrāfijās, un tas ir tas, ko es redzēju, ka Margo sasniedza ar *Les Fleurs intestinales*. Bet es arī redzēju viņu radām citus zīmējumus, kas ir daudz tuvāki zīmējumiem, ko es veicu. Un tad es domāju: "Ah, tas tilts ir milzīgs, un kā mēs varam ļaut cilvēkiem piedzīvot to, ko es sajutu, skatoties uz dažiem Margo zīmējumiem vai ko es redzēju, kad mana ģimene skatījās Margo zīmējumus vai kad es saņēmu Margo zīmējumus no maniem zīmējumiem." Un es domāju, ka tieši šeit ir izaicinājums darbos, ko mēs veidojam. Tas nozīmē, ka mēs vēlamies piedāvāt, kad mēs pārvietojamies vai tērējam resursus šajā pasaulē, lai radītu izrādes vai radītu zīmējumus, izaicinājums ir šeit. Kā ļaut cilvēkiem piekļūt kaut kam īpašam, ko mēs radīsim viņiem vai ko mēs radīsim kopā? Tāpēc ir gandrīz novecojis veidot vecos darbus. Jo īpaši, kādu darbu mēs veidotu ar vecajiem darbiem? Tāpēc tā nebūtu tikai scenogrāfija, bet, visticamāk, kaut kas jauns. Tas ir tas, kāpēc kompānijas jaunā mākslinieciskā vadība ir atvērta dzīvām izrādēm un lietām, es vēl nezinu, kas tās būs, bet esmu diezgan sajūsmināts, ka mēs tās veidosim kopā ar Margo un Pjēru.

Margo: Kas var apvienoties instalācijās vai izpildījumos. Tā mēs tās nosauksim šodien, lai gan mēs uzskatām, ka tas ir nedaudz ierobežojoši.

Kāpēc ierobežojoši?

Margo: Tāpēc, ka man šķiet, ka šie vārdi ir ģeneriski, un tajos var iekļaut daudz dažādu lietu, un līdz ar to...

Gijoms: Tā ir sociāli noteikta kategorija. Izpildījums nav atvērtāks par izrādi, tas ir vienkārši cits laukums. Tas ir cits laukums kā cits izrādes veids, tas ir kā grafiti un gleznošana – tas nenožīmē, ka tā nav grafiskā māksla, tie ir vienkārši divi dažādi lauki. Man šķiet, ka tu to ļoti izjūti, Margo, kad runā.

Margo: Tā ir neredzama institucionāla kategorija, teikt instalācija vai izpildījums vai izrāde, un mēs tam labprāt piekrītam, bet patiesībā, lai aprakstītu mūsu radītos darbus, man šķiet, ka tie ir daudz plašāki un daudz intīmāki mums, tāpēc mēs vēlamies pielietot vislabākos vārdus, bet neesmu pārliecināta, ka tie šobrīd eksistē.

Gijoms: Es arī domāju, ka tas, ko tu ievadi, Margo, ir tas, ka mēs veidosim darbus un pēc tam ievietosim tos vidē, kas tos uzņems. Tas nozīmē, ka, ja mēs veidojam izpildījumu, un ir vietas, kuras vēlas izpildījumu, mēs būsim priecīgi sastapt cilvēkus, kuri ļaus mums izplatīt šos darbus, nevis sevi ierobežot. Starp citu, cirkā, jo cirks, patiesībā, ir bijis ļoti atvērts pret mani, jo esmu veicis ļoti personīgu vai ļoti īpašu žonglēšanu. Es meklēju to jau no sākuma, tāpēc es vienmēr žonglēju, tikai abstraktu žonglēšanu, kas, tāpēc arī strādāja cirkā, lai gan reizēm es darīju lietas, ko nevarēja precīzi aprakstīt citādi.

Es domāju, ka tas, ko Margo pievieno, ir forši, ka mēs varam riskēt neredzamai vairāk institucionalizēties ar kompāniju, lai varētu tērēt līdzekļus darbiem, kas ir tieši tādi, kādi tie ir, un pēc tam cīnīties par to, lai tie sastaptu auditoriju. Un tādējādi, kad cilvēki tos sauks par izpildījumu vai grafiti, mēs ar to spēlēsimies, un patiesībā tas mums traucē mazāk nekā iespēja sastapt cilvēkus, lai izteiktu to, ko mums ir ko teikt.

Atrodot jaunas formas un jaunus vārdus, kas var tikt attiecināti uz šīm formām. Tas ir īstais brīdis, jo tagad es daudz runāšu; man būs nepieciešami jūsu vārdi, lai palīdzētu atbildēt uz jautājumu.

Es gribu padalīties ar to, ko redzēju pirms divām dienām kādā Rīgas parkā, kad skatījos *Croûte*. Nezinu, vai man to saukt par izrādi vai izpildījumu, bet katrā ziņā tā bija ļoti skaista pieredze.

„*Croûte* bija intrigējoša un aizraujoša pieredze, kurā absolūtā brīvība, tik sarežģīta, lai to definētu un saprastu, tika attēlota unikālā veidā caur žonglieri, kurš šķita, ka saplūst ar savām bumbām, kustoties tikpat plūstoši kā tās. Mēs gandrīz aizmirsām par žonglēšanas mākslu.

Tērpies nevainojamā tērpā, jūs valkājāt baltu kreklu ar izsmalcinātu eleganci, vienkāršus apakšveļas šortus un *moon boots*, apvienojot stilu ar drosmi. Tas piešķīra jūsu tēlam gan klaunisku, gan grotesku, gan absurdu dimensiju. Šis īpašais tēls, kas neizpaudās ar vārdiem, bet ar kliegzieniem un skaņām, kas reizēm atgādināja putnu, reizēm dinozauru, mijiedarbojās ar publiku gan nīrgājoši, gan jautri, bet reizēm arī traucējoši.

Pirmais vārds, kas man ienāca prātā, vērojot jūsu izpildījumu, bija “plūstošs”. Bija pareizs līdzsvars starp darbu un telpisko improvizāciju. Neticama ķermeņa kustību veiklība, spēja izvērsties jebkurā virzienā, un smalkas variācijas starp šķietami vienkāršiem trikiem, piemēram, bumbu novietošanai uz apmales, un daudz sarežģītākām prasmēm, piemēram, žonglēšanai špagatā, 50 cm no zemes.

Visbeidzot, man bija sajūta, ka esmu bijis liecinieks neskaitāmiem veidiem, kas kalpoja jaunas valodas radīšanai, cenšoties izteikt, ja ne pašu brīvību, tad ļoti sarežģītu konceptu, daudzveidīgu, neaptveramu, bet spoži skaistu brīvību. Es atstāju parku, sev uzdodot jautājumu: kas ir brīvība?”

Tātad, žonglējot nevis ar bumbām, bet ar vārdiem, vai varat man palīdzēt atbildēt uz šo jautājumu?

Gijoms: Paldies, ka atnācāt uz izrādi, un paldies par šo atgriezenisko saiti, par šo tekstu. Mani tas ļoti aizkustina, ka jūs tajā ar mani dalāties. Lai atbildētu uz šo jautājumu, man šķiet, ka tas ir kā pieņemt, ka es neesmu pilnībā brīvs. Katrā ziņā man nākas pieņemt ierobežojumus, un es nevaru izdarīt visas iespējamās izvēles. Vienīgais, ko es varu darīt, ir pieņemt to un rīkoties, izmantojot tās

izvēles, kuras es pats varu veikt. Man šķiet, ka būtiskais uzdevums bija spēt gan pieņemt, gan izveidot rīkus, kas man ļautu izdarīt pēc iespējas vairāk izvēļu.

Piemēram, žonglēšana, kas ir pilna ar ierobežojumiem, ir kaut kas, ko es nekad neieteiktu kādam, kurš vēlas nodarboties ar mākslu. Tā ir tik prasīga, tik sarežģīta, prasa tik daudz atkārtotības, tik bieži neizdodas, un paiet ļoti ilgs laiks, līdz vari justies spontāns. Man tas prasīja patiešām ilgu laiku. Un tomēr, kad dzirdu, ka jūs man sakāt, ka izrādē es izskatījos brīvs, tas ir ļoti aizkustinoši. Manuprāt, mana atbilde būtu – veidot rīkus, kas ļauj izvēlēties. Man šķiet, ka brīvība, vismaz man, ir spēja izvēlēties. Es saprotu, ka gala rezultātā izvēļu ir ļoti maz, bet tieši šajās mazajās izvēlēs es vēlos būt ļoti prasmīgs. Tāpēc es trenējos daudz, ļoti daudz, jo prieks nāk no tā, ka piecu gadu laikā mēs ar Dīnu Robertsu un Matildi Ruā izveidojām radošu procesu. Viņām ir bijusi milzīga nozīme, kā mēs spējām attīstīt ideju par kaut ko spontānu.

Tas patiešām mani aizkustināja. Līdz šim es biju daudz rakstījis par žonglēšanu, bet ideja bija radīt kaut ko spontānu. Šīs izrādes realitāte, manuprāt, ir tāda, ka brīvība man nozīmē valodas pārvaldīšanu. Šajā izrādē bija aizraujoši izveidot valodu ļoti pragmatiskā un konkrētā veidā. Iepriekš tas bija māksliniecisks termins – mēs gribējām radīt ķermeņa un žonglēšanas valodu. Tad mēs radījām izrādi, un cilvēki redzēja kaut ko, bet tas palika abstrakts. Es pat teiktu, ka es pats nesapratu, ko mēs komunicējām; to saprata un mums pateica skatītāji. Tāpēc laika gaitā mēs arvien labāk sapratām. Taču ar *Croûte* mēs patiešām izveidojām šo valodu kā vārdu krājumu. Katru rutīnu mēs izveidojām un noteicām. Pat ja mēs nezinājām, ko tās nozīmē, mēs zinājām, kas tās ir, un ko tās nodod. Rezultātā mums ir apmēram piecpadsmit rutīnas, desmit tēli un desmit dejas. Šie trīs elementi veido veselu valodu ar lielu sarežģītību un dziļumu. Taču mums nav nepieciešams to saprast; mums ir nepieciešams to pārvaldīt. Pēc tam mēs trenējamies, lai izveidotu kompozīcijas, kas palīdzēja mums izprast sintaksi.

Manuprāt, brīvība rodas no šejienes – mēs nevaram noteikt cilvēku kultūru vai zināt, vai viņi, piemēram, iepriekš strīdējušies ar bērnu aukli vai darbā bija grūtībās, vai viņi nokavējuši. Mēs nevaram kontrolēt daudzus apstākļus, tostarp festivāla kontekstu. Ir tik daudz lietu, ko mēs nesaprotam. Vienīgais, ko mēs zinām, ir mūsu valoda un sintakse, ko mēs izveidojām kopā ar Margo vai citiem ārējiem skatītājiem – Pjēru, Matildi vai Dīnu. Pēc tam mēs dzīvojam šo brīdi kopā ar skatītājiem. Es varu būt spontāns, jo man nav jāuztraucas par to, kādu žonglēšanu esmu iepriekš izveidojis. Es varu to pārveidot šajā brīdī, jo man ir žonglēšanas prasmes.

Kad jūs pieminējāt apmali vai žonglēšanu špagatā, mēs šo elementu atradām uz vietas un radījām to tur – tas bija sava veida joks. Mums bija iespēja, izmantojot visus iepriekšējos rīkus un prasmes, izveidot kaut ko, kas mani aizkustināja, un patiesībā šī žonglēšana man bija mīļākā šajā reizē. Vai tas atbild uz ideju par brīvību – valodas pārvaldīšanu, kas ļauj izteikt savu jutīgumu brīdī, kad tu to piedzīvoji?

Es pieņemu atbildi, tā man šķiet ļoti autentiska. Tas, ko es uzskatu par ļoti sarežģītu, bet vienlaikus skaistu jūsu atbildē, ir valodas pārvaldīšana, taču jūs arī teicāt: tā ir pārvaldīšana bez saprašanas. Un man tas ir dekonstrukcijas process, kas nav viegli izdarāms, vismaz manā prātā. Praksē, es nezinu, jo man tas šķiet ļoti sarežģīti – pārvaldīt kaut ko, to pilnībā nesaprotot. Bet tieši šeit slēpjas burvība izpildījumā, izrādē, meistarībā, jo tas tomēr tiek nodots.

Patiesībā, es nevaru runāt jūsu vietā, bet ir kaut kas, kas izstaro brīvību, kas izstaro, un, lai gan tā ir ļoti grūti saprotama, tomēr šī pārvaldīšana ir redzama. Un tas ir diezgan satriecoši, bet ļoti skaistā veidā.

Gijoms: Tas ir smieklīgi, jo tas atgriežas arī pie pedagoģijas. Es bieži lietoju mazuļa vai noteiktu dzīvnieku piemēru, kur ir mirklis, kad tu redzi dzīvniekus un tu nesaproti, ko viņi dara, bet tu saproti, ka tam ir nozīme, ka tas ir svarīgi. Un šī vieta man šķiet ļoti aizkustinoša. Pedagoģijā man ir metode, ko es saucu par "mazuļa metodi", kas būtībā nozīmē to, ka tu trenējies, atkāto, dari, atkāto, novēro un sāc no jauna. Un, darot to, tu iegūsti jutīgumu un prasmi, bet ne vienmēr sapratni, jo sapratne dažreiz veidojas procesā, bet dažreiz arī vēlāk. Tas, manuprāt, ir ļoti svarīgs elements cilvēku mācīšanās procesā.

Es to esmu novērojis, skatoties uz mazuļiem, kuri mācās staigāt, bet kuri nesaprot līdzsvaru

konceptu. Tas ir ārkārtīgi sarežģīti – zinātniekiem, kad viņi apraksta līdzsvaru korekti, ir nepieciešami diplomāti, lai saprastu, ko viņi saka, savukārt bērni to dara ļoti labi. Un es domāju, ka šī vieta man īpaši aizskar, jo ir tik daudz lietu, ko es pats pilnīgi nesaprotu, pat sociālajās attiecībās. Man ir ļoti smieklīgi atrasties situācijās, kurās es pilnīgi nesaprotu kultūru, kas ir manā priekšā, un tajā pašā laikā censties radīt saikni. Un tas ir kaut kas ļoti svarīgs arī mūsu kompānijai.

Pedagoģija ir atkārtošana, un atkārtošana ir pedagoģija. Esmu dzirdējis šo no dažiem skolotājiem. Margo, kāds ir jūsu viedoklis par to, kas ir brīvība, vai par atbildi, ko tikko sniedza Gijoms?

Margo: Es domāju, ka mans skatījums ir nedaudz citāds, bet *Croûte* izrādes piemērs to ļoti labi ilustrē. Man šķiet, ka brīvība ir spēja darīt to, ko mēs vēlamies, un tas jau ir iespaidīgi. Tieši to mums piedāvā šī izrāde – viss process un koncepts balstās uz to, ka mēs dodamies uz vietu, ko vairāk vai mazāk esam izvēlējušies kopā ar organizatoriem, un ieguldām tajā savu darbu. Mēs varam izvēlēties, kur skatītāji atradīsies, ko viņi redzēs, un darīt šajā telpā pilnīgi to, ko esam nolēmuši.

Tie var būt joki, kā jūs teicāt, vai ļoti sarežģīta un precīza žonglēšana vai arī pilnīgi citādas pozas. Šī iespēju daudzveidība, šis plašais iespēju loks man šķiet ļoti tuvu brīvībai. Iespēja uzstāties publikas priekšā ir milzīga brīvības telpa, kas mums tiek dāvāta. Manuprāt, tā ir vienlaikus ļoti privilēģēta un ārkārtīgi nestabila vieta ar ļoti lielu vērtību – tas, ka mums ir laiks un telpa cilvēku priekšā, lai paustu un piedāvātu viņiem tieši to, ko mēs vēlamies.

Es domāju, ka šī ir brīvības telpa, kas ir pieejama ļoti maz cilvēkiem un kas ir vienkārši neticama. Izņemot māksliniekus vai dažas citas vides, šāda runas un izpausmes telpa ir ļoti reta. Turklāt mums ir iespēja radīt to, ko esam radījuši, kas mūsu prātos ir tapis ar visu mūsu jutīgumu. Manuprāt, šī telpa, es to tā arī nosauktu – telpa, kas mums tiek dāvāta, lai parādītu kaut ko, ir milzīga brīvības telpa.

Runājot par telpu, es minēju, ka redzēju *Croûte* parkā. Divas dienas pirms tam *Croûte* tika izrādīts Rīgas cirka iekšpagalmā. Kāda ir gatavošanās katrai izrādei? Jo es iedomājos, ka jūs esat spēlējuši *Croûte* dažādās vietās. Cik ilgi pirms izrādes jūs ierodaties vietā – vienu dienu, dažas stundas, divas dienas, nedēļu?

Gijoms: Mēs iepriekš strādājam kopā ar organizatoriem, kā teica Margo. Mēs ļaujam organizatoriem piedāvāt vietas, ņemot vērā, ka viņi zina projektu. No šīm vietām mēs veicam atlasī, un, kad atlase ir izdarīta, mēs ierodamies vietā 24 stundas pirms izrādes, tā ir daļa no mūsu protokola. Parasti tas notiek divas dienas iepriekš (J-2), jo tas ir vispraktiskāk.

Pēc tam mums ir pilnīgs radīšanas process, kas tiek veikts šajās 24 stundās. Mēs radām izrādi 24 stundu laikā, sākot ar vietas izkārtojuma izvēli. Tad tiek izvēlētas visas zonas, kurās var žonglēt, un tiek pievērsta īpaša uzmanība drošībai. Mēs pārbaudām, lai nebūtu stiklu, suņu ekskrementu vai citu lietu, kas varētu apdraudēt izpildītāja ķermeni.

Pēc tam mēs izvēlamies žonglēšanas elementus un veidojam kompozīciju. Kompozīcija ir tā daļa, kur mēs ķeramies pie burtņīcas, rakstām un nolemjam, ko mēs darīsim. Mērķis ir uzbūvēt sākumu un beigas. Ja skatītāji saprot, ka ir beigas, pat ja mēs neko nesakām, tas nozīmē, ka mums ir izdevies komunicēt kaut ko līdzīgu abstraktai stāstījuma formai – līdzīgi kā mūzikā. Tas nozīmē, ka mums ir izdevies izveidot ķermeņa un žonglēšanas valodu, un tas ir tas, ko mēs cenšamies sasniegt.

Tad mēs veicam vienu mēģinājumu. Tas ne vienmēr ir pilnīgi identisks izrādei, bet es iejutos lomā, izmēģinu secības, un bieži vien ir brīži, kad Margo saka: "Nē, tas nestrādās," un mēs sākam no jauna. Mums jau ir intuīcija, un katra izrāde būtībā ir kā pirmizrāde – mēs nekad īsti nezinām, kur nonāksim.

Mēģinājums izrādei, kuru es redzēju pirms divām dienām, kad tas notika? Vai tas notiek dienas laikā, ņemot vērā, ka var būt skatītāji, vai jūs mēģināt naktī, lai būtu pēc iespējas mazāk cilvēku?

Gijoms: Nē, es mēģinu dienas laikā, un tas var notikt jebkurā brīdī. Lai izrāde eksistētu, mums ir svarīgi iegūt cilvēku uzmanību jau pašā sākumā. Tā nav ielu izrāde tādā nozīmē, kā es to uztveru

galvā – man ielu izrāde ir līdzīga grafi. Kad taisi grafi, tu pats izvēlies to darīt, un tas ir nelikumīgi. Tu dari savu lietu, neprasi atļauju nevienam. Manuprāt, ielu izrāde ir kaut kas līdzīgs. Mēs esam vairāk institucionalizēti, tas nozīmē, ka cilvēki ir klāt un zina, ka notiks izrāde. Tas mums ļauj radīt pavisam atšķirīgas lietas, kur mēs varam paplašināt izteiksmes robežas, kas mums ir ļoti svarīgas un bagātīgas.

Kad mēs sākam, un cilvēki vēl nav klāt, dažreiz ir kāds, kas apstājas, bet tie parasti ir ļoti maz cilvēku, jo konteksts vēl neeksistē. Lielākais radošais darbs ir radīt šo kontekstu. Kā mēs izvietojam cilvēkus un kādā brīdī – tas ir tas, ko mēs darām, kad vēl nav publikas. Tad mēs strādājam mierīgi. Kādi cilvēki varbūt paliek skatīties, bet tas nekādi netraucē mēģinājumam. Turklāt es pats tajā brīdī neesmu pilnībā koncentrējies, jo vēl nav skatītāju. Es vairāk pievēršos žonglēšanai, daudz strādāju ar ķermeni un telpu, lai varētu pārbaudīt to, ko esam izveidojuši. Pēc tam mēs sagatavojamies tam, lai es būtu maksimāli atvērts tam, ko cilvēki piedzīvo, kad es to daru.

Tieši tāpēc izrāde bieži vien atšķiras no tā, ko esam ielānojuši, jo vienmēr var būt bērni, kas ieiet spēles zonā, pāri lido balodis vai pēkšņi rodas skaļš troksnis, un cilvēki sāk skaļi smieties. Tad man nākas apstāties un pielāgoties, lai saglabātu viņu uzmanību.

Margo: Mēs īsti neveicam mēģinājumus pašā vietā, mēs tiešām radām izrādi tieši tajā vietā. Ļoti reti ir kādi pilnvērtīgi mēģinājumi tam, kas notiks uz skatuves. Tas vairāk ir tas, ko mēs saucam par "filāžu" – dodamies uz vietu un izmēģinām dažas lietas, bet nekad visu izrādi pilnībā.

Gijoms: Tas ir interesanti, un tas ir ļoti pareizi, kā Margo saka. Es to saucu par mēģinājumu, jo, lai atklātu mazu izrādes noslēpumu, es bieži vien to daudz atkārtēju savā galvā, lai man būtu sajūta, ka esmu to jau veicis. Taču mēs ar Margo runājam par lietām, kas vēl nav eksistējušas, un tas padara šo procesu ļoti konceptuālu.

Piemēram, kad es pārvietojos no vienas vietas uz otru, metot divas bumbas un pēc tam metot tās atpakaļ ķermenī, mums ir intuīcija un mēs spējam to projektēt no ļoti tālas perspektīvas. Taču, praktiski skatoties, es bieži vēl neesmu izdarījis to, ko galu galā darīšu. Tā kā Margo arī pazīst valodu un to pārvalda, viņa var ļoti konkrēti paredzēt, kā tas izskatīsies. Tāpēc tas, ko mēs saucam par mēģinājumu, patiesībā ir vairāk filāža. Es domāju, ka cilvēkiem būtu grūti atpazīt, ka tas, ko es saucu par mēģinājumu, ir saistīts ar izrādi.

Man ir vairāki jautājumi, bet viens, ko es vēlos uzdot tagad. Skatoties *Croûte*, es redzēju dažādas formas – kādā brīdī savā atbildē, Gijom, jūs lietojāt vārdu "vārdnīca", un kopš redzēju izrādi, esmu mēģinājis interpretēt, iespējams, pat pārāk daudz, nosaukumu *Croûte*. Esmu izveidojis dažādas interpretācijas – jūs esat tērpiet pilnīgi baltā, līdzīgi kā balts audekls. *Croûte* ir ļoti nievājošs vārds, ko izmanto, lai aprakstītu gleznu, un es nodomāju, ka tas varētu būt saistīts arī ar jūsu ķermeni. Jo jūs metaties uz zemes, ripojat, kāpjat lejā pa kāpnēm, tāpēc *Croûte* varētu būt jūsu ķermenis. Kas slēpjas aiz šī nosaukuma, ja vēlaties to atklāt, vai arī vēlaties, lai tas paliek noslēpums?

Gijoms: Es domāju, ka jūs patiešām sapratāt nosaukumu. Ir trīs lietas. Pirmkārt, ir *croûte* - glezna, kas esmu es; es to saucu par neveiksmi, tas ir gan nievājošs vārds, bet neveiksme, man šķiet, ir viena no absolūtajām žonglēšanas definīcijām – jebkas var noiet greizi. Tāpēc nosaukt izrādi tā, man šķiet, ir ļoti atbilstoši.

Otrkārt, ir attiecības ar ķermeni, kas ir ļoti iesaistītas, un, lai varētu pievienot absurdu un jūtīgumu, pastāvīgi mesties uz zemes un izmantot daudz ādas, it īpaši uz kājām, rada bīstamību. Un, ja beigās ķermenis paliek nevainojams, tas piešķir absurda elementu, kas ir nedaudz kā karikatūra, tāpēc arī *Croûte*.

Un *Croûte* ir termins, kas man saistās ar bērniību. Tas ir vārds, ko visi zinām un kuru mēs daudz lietojam, kad bijām mazi: "tu atkal dabūji kreveli", "neaiztiek savu kreveli", "neskrāpē savu kreveli", vai "man ir kreveles". Man tas ir bērniība, un tas ir garastāvoklis. Tātad, kad tu dabū kreveli (*croûte*), tas nozīmē, ka tu esi kļūdījies. Tu esi pārsniedzis dažas robežas, un tas daudz ko atgādina.

Un vēl viens ļoti svarīgs aspekts šajā terminā ir tas, ka mēs tomēr esam profesionāla kompānija un tagad atzīta, starptautiski pazīstama. Un, kad mēs runājam ar cilvēkiem par mūsu projektu un

sakām, ka nosaukums ir *Croûte*, un skatāmies uz viņiem ļoti nopietni, redzam, ka viņi nedaudz šaubāsies un saka: "Piedodiet?" - "Tas ir *Croûte*, tas ir izrādes nosaukums." Man tas liek smieties. Tā ir kā joks, ko mēs piedzīvojam katru reizi. Es pat redzu, kā Margo sakot *Croûte*, smaida, un tas ir diezgan vērtīgi, kas man šķiet ir arī izrādes daļa. Kad mēs nonākam parkā ar *moonboots*, vai pie kanāla, vai uz skatuves, vai pagrīdē, tas, ko mēs piedāvājam, ir patiesībā absurds. Man šķiet, ka šis nosaukums, profesionālā un institucionālā ziņā, ir absurds.

Margo: Tas arī uzreiz rezonē ar citiem kompānijas izrāžu nosaukumiem, kuriem ir ļoti spēcīga ietekme. Tas nozīmē, ka vārds ir izvēlēts apzināti, tas nenodod ļoti precīzu attēlu, bet, kā teica Gijoms, tas rada tādu kontekstu. Iepriekšējās izrādes nosaukums *Flaque*, manuprāt, arī ļoti labi rezonēja, tas radīja veselu pasauli ap šo vārdu. Man šķiet, ka starp *Flaque* un *Croûte* ir ļoti precīza vārdu izvēle, lai definētu gan šo absurdo pusi, gan spēles elementu. Es domāju, ka tas ir izvēlēts vārdnīcas vārds, kas ir gan vienkāršs, gan ārkārtīgi precīzs.

Lai noslēgtu šo interviju, es vēlētos, lai mēs veiktu plašāku sarunu par žonglēšanu vai žonglēriju. Man ir vēl viens jautājums par vārdu krājumu, jo es redzu abus – žonglēšana (*jonglage*) un "žonglērija" (*jonglerie*), kuru no tiem jūs lietojat?

Gijoms: Es šobrīd lietoju vārdu "žonglēšana", bet var izmantot arī "žonglērija". Kas man patīk žonglēšanā, ir tas, ka tā nav institūcija. Tāpēc mēs varam lietot vārdu, kuru vēlamies, un tas ir tas, kas man patīk – tas ir tas, kas man sniedza prieku, kad es sāku žonglēt.

Margo: Tā ir vairāk prakse, tas ir citādi nekā cirks, deja vai teātris, kas šodien ir institūcijas, kas runā par to, kas notiek vai ko mēs darām. Tās ir pasaules pašas par sevi, kamēr žonglēšanā šķiet, ka ir tikai prakse. Tas, ko mēs iedomājamies, tie ir tikai objekti gaisā, un īsti nav pasaules ap to.

Gijoms: Es domāju, ka vārds "pasaules" attiecas uz institucionālu, noteiktu, normētu struktūru, kas tiešām ir pasaule. Bet žonglēšana, manuprāt, ir citādāka.

Margo: Tā ir kā zīmēšana, kas, manuprāt, atšķiras no vizuālajām mākslām. Runājot par zīmēšanu, mēs runājam par praksi, un, runājot par gleznošanu, mēs runājam par praksi. Man šķiet, ka žonglēšana ir cita prakse.

Gijoms: Man tas ir aizkustinoši, jo žonglēšana ir prakses kopums, kas ir vienlaikus tūkstošiem gadu sena un kas ir saistīta ar cilvēkiem, nevis tikai ar objektiem gaisā. Tā ir tieši objekta manipulēšana visīstākajā veidā. Ir cilvēki, kas tos izolē, ir cilvēki, kas tos saglabā. *Hula hoop* ir piemērs – viņi to ne vienmēr met gaisā, viņi to tur auklā, viņi to tur līdzsvarā uz mutes vai galvas. Tā visa ir žonglēšana. Tas, kas mani patiešām aizkustināja, bija tas, ka žonglēšana ir tik atvērta, un runājot par to ar Margo, tā ir prakse vai prakses, un mēs atrodam kopīgu jutību ar cilvēkiem, kas to praktizē, un mēs arī atrodam kopīgas nozīmes. Ja mēs aplūkojam dažus žonglēšanas vēsturniekus, ir daudz cilvēku, kas veica žonglēšanu, lai savienotos ar dievu vai lai saistītos ar auglību, jo atkārtotot ar noteiktu skaitu objektiem kādu figūru, tas bija īpašs notikums. Tā kā tas prasīja daudz ieguldījuma un jutīguma no cilvēka, tas praktiski novietoja viņu īpašā vietā laikā un telpā, kādās garīgās aktivitātēs. Man šķiet, ka žonglēšana ir lielāka nekā institūcija. Bet es arī neesmu sastapis cilvēkus, kas varētu noteikt žonglēšanu, sakot: "Šī figūra tiek saukta tā" vai "Tas ir tik daudz punktu", ja ir sacensības. Tāpēc man patīk žonglēšana un tāpēc es atšķiru cirku no žonglēšanas, jo tu vari žonglēt – tas nav mans gadījums – nekad neapmeklējot cirku. Kad es sāku žonglēšanu, es nebiju redzējis cirku. Un tas ir kaut kas diezgan īpašs. Tu vari sastapt žonglierus, kas nenodarbojas ar cirku, un ir daudz profesionālu žonglieru, kas nekad nav apmeklējuši cirku, un tas ir diezgan īpaši žonglēšanā, manuprāt.

Margo: Attiecībā uz žonglēšanas mazajām anekdotēm, man šķiet, ka tas ir kaut kas, ko mēs bieži sastopam ikdienas dzīvē – kad tu kaut ko nomet un pēc tam izdodas to noķert - tā ir žonglēšana. Mēs to arī redzam daudzās multenēs, pat daudzās multenēs ir žonglēšanas brīži, un man šķiet, ka

tas ir kaut kas, kas var parādīties visur, un katrs var to praktizēt, pat nesakot "es māku žonglēt ar trim traukiem", bet vienkārši tāpēc, ka tu spēj noņemt priekšmetus neapzināti vai ar lielu gribu. Man šķiet, ka tas ir kaut kas, kas var notikt daudzās vietās.

Gijoms: Tas ir mūsu "vietas" piemērs, tas nozīmē, ka, ikdienas dzīvē, kad tas notiek, mēs sakām: "Tas ir skaists žonglēšanas triks!"

Margo: Ir daudz draugu, kas to dara, neizmantojot šīs konkrētās prakses, bet viņiem patīk mest lietas. Mēs arī mīlam mest lietas un trāpīt tieši atkritumu tvertnē, kas ir piecu metu attālumā. Man šķiet, ka tās ir bērnu spēles, kas patiešām ir saistītas ar ikdienas dzīvi.

Gijoms: Man šķiet, ka mēs runājam par žonglieriem. Tas ir mīlestības jautājums. Es pilnīgi piekrītu tam, ko Margo saka, un lai to nodotu ikdienas cilvēkiem, sakot, ka mēs visi esam žonglieri, tas ir līdzīgi kā dakšiņas lietošana - tas ir ļoti grūti. Un mēs redzam, kā mazulī mācās to izmantot, un tas ir ļoti smalki un ļoti niansēti, kā mēs turam dakšiņu. Tas arī ir saistīts ar žonglēšanu. Tas nozīmē, ka ir divi objekti: instruments - dakšiņa, un tas, ko mēs ieviejam tajā, kā mēs to ieviejam un cik tālu mēs to novedam, lai nesusistu sev zobus, un uzliekam to, nesaskrāpējot sevi. Tā arī ir žonglēšana, pat ja mēs to nesaucam tieši tā.

Tāpat, objekta manipulēšanas apguve ir žonglēšana?

Gijoms: Vai man būtu cits piemērs? Piemēram, pildspalva ir ļoti grūti manipulējama, un tas tiek darīts, lai radītu kaut ko ļoti pragmatiski. Burtus, patiesībā, ir ļoti grūti uzrakstīt, un mēs to redzam, ja jāiemācās rakstīt ar kreiso roku, tas ir ļoti izpildāmi, tas nozīmē, ka, ja tu uzraksti burtu nepareizi, cilvēki to nesapratīs. Ēšana ir tiešām saistīta ar ļoti pragmatiskiem mērķiem. Patiesībā ir daudz praktiskāk lietot karoti, lai ēstu zupu vai, lai varētu to ieliet. Tās ir ļoti līdzīgas prakses, kas ir tieši tādas pašas kā tas, uz ko es trenējos, lai gan mans pragmatisms ir saistīts ar manu dzīvi. Man tas ir prieks, ko es izjūtu, ko aprakstīja Margo. Prieks no žonglieriem, kad mēs pirmo reizi trāpām atkritumu tvertnē, kas ir piecu metru attālumā, un abi uzreiz izsaucamies: "ooo!", un mums ir emocijas, ar kurām mēs vēlamies dalīties ar cilvēkiem.

Piemēram, tieši vakar Margo mums sagādāja prieku, mēs bijām kafejnīcā, lai svinētu tūres beigšanu ar Klementu, mūsu administratoru, un Margo iztaismīgi runāja un ar rokām uzsita pa pudeli, kas uzsita pa manu pudeli, bet Margo to notvēra, pēc tam viņa sakustināja galdu, un tad es notvēru savu pudeli, un tādējādi Klementa alus kauss nokrita, un viņš notvēra savu kausu. Tas bija eiforisks brīdis, vakara kulminācija, un es to ļoti izbaudīju.

Margo: Tas ir tas prieks, jā, tas ir tas prieks, kas rodas, kad viss tiek notverts, nekas nenokrīt, lai gan ir kaut kas traucēts iepriekš noteiktajā kārtībā. Tas ir arī tas, ko mēs cenšamies atrast izrādē *Croûte*, piemēram. Mēs cenšamies saglabāt šo spontanitāti un izklaidi. Es tiešām domāju, ka tas ir galvenais šajā izrādē.

Interesanti, ka jūs pieminat žonglēšanas ikdienas praktiku un objektu manipulēšanu, jo es vēlētos jūs iztaujāt par to, ko esmu lasījusi no Marijas-Karmenas Garsijas grāmatā *"Mūsdienu cirka mākslinieki"*, kur viņa raksta sekojošo:

„Žonglieri sevi uztver kā talantu īpašniekus, kurus intensīvas pašmācības prakses ļauj attīstīt. Piemēram, pāreja no divu objektu manipulēšanas uz trim simbolizē ieiešanu virtuozitātē, taču skolotāji un mākslinieki uzskata, ka dažas personas nav spējīgas pārvarēt šo trīs bumbu līmeni. Tas nozīmē, ka žonglēšana nav pieejama visiem, ir nepieciešamas spējas, prasmes, īpaši talanti, kurus intensīva un regulāra prakse var attīstīt. Lai gan žonglieri ir pārliecināti, ka ir neiespējami iemācīties žonglēt bez ikdienas vairāku stundu treniņa, žonglēšanas koncepcija kā prakse, kas balstās uz talantiem un lielu koncentrēšanās spēju kvalitāti, ir visuresoša mākslinieku runā.“

Vai jūs domājat, ka nepieciešams talants, lai gan tas ir saistīts ar daudzu stundu darbu, un ka dažas personas nevar iemācīties žonglēt, ņemot vērā to, ko jūs minējāt iepriekš?

Gijoms: Ak, nē, ja es varu to pateikt ar nelielu mēru, es absolūti ienīstu to, ko šī persona ir teikusi. Nav nekādu šaubu, ka tu vari mani citēt, man tas ir absolūts ievainojums; tas tiešām veido atšķirību starp cilvēkiem – ir augstāki, zemāki, ir Dievs, kas tev to ir devis vai tas ir tavā ģenētikā. Virtuozitāte ir treniņš, tas ir viss, un patiesībā tas ir tas, ko cilvēki dara, ko citi nedara, bet tas nenozīmē, ka viņi ir atšķirīgi. Tāpēc tas, ko es dzirdēju, ir kategorisks nē. Ikviens var žonglēt.

Margo: Pedagoģija, par kuru mēs runājam iepriekš, ir pilnīgi pretēja tam, kas teikts šajā tekstā. Tas ir, piemēram, par to darbu, ko Gijoms vadīja pagājušajā trešdienā, visiem dalībniekiem bija viena bumba viņu rīcībā. Mēs visi sākām ar vienu bumbu, un pēc četrām stundām mēs visi spējam žonglēt ar vienu bumbu ļoti augstā līmenī, neatkarīgi no tā, vai mēs to esam darījuši gadiem ilgi vai nē. Mēs sasniedzām ļoti līdzīgus rezultātus, un tas ir pierādījums tam, ka svarīga ir prakse. Tas ir tas, ko Gijoms sauc par darbu. Tā ir vienkārši darīšana, kas mums ļauj sasniegt rezultātu. Tas nekādā veidā nav saistīts ar īpašu talantu vai spēju, kas būtu raksturīga daži cilvēkiem.

Man šķiet, ka tas, ko mēs arī bieži sakām par žonglēšanu, ir kaut kas, kas ļauj koncentrēt uzmanību, pat enerģiju. Jo koncentrācijas līnijas ir tik augstas, ka, kad tu met vairākus objektus, tev jādomā par telpas jēgu, objektiem un ķermeni. Tu vari teikt, jā, tam ir vajadzīga īpaša koncentrācija. Bet šī koncentrācija patiešām var būt pieejama ikvienam, un tas ir tas, kas man šķiet absolūti fascinējošs žonglēšanā. Neatkarīgi no tā, vai esi lēns vai tev patīk lietas darīt mierīgāk. Tu to vari darīt žonglēšanā, vai arī, ja tu esi ārkārtīgi ātrs un tev nepieciešams daudz lietu ap tevi. Jā, arī tas ir iespējams žonglēšanā. Un man šķiet, kā tu teici, ir dažas prakses, kas ir nedaudz atšķirīgas objektu manipulēšanā. Tu vari novietot objektus uz ķermeņa, vari tos izmētāt, vari mest gaisā, vari turēt ļoti dažādus objektus, pat ļoti mazus vai ļoti lielus, dažādu formu. Man šķiet, ka tas ir tas, ko mēs ikdienā izmēģinām un kas arī izpaužas, kad strādājam ar citiem cilvēkiem. Tas var derēt absolūti ikvienam, ja viņš ir gatavs mēģināt.

Gijoms: Man šķiet, ka tas, kas ir aizkustinoši, ir tas, ka, kad es žonglēju, cilvēki redz, ka viņi var darīt to pašu, jo ir lietas, ko viņi saprot, un patiesībā virtuoziāte to padara absurdu. Un tas ir tas, kas man patīk, dažreiz darot kaut ko tik labi, kad saka: "Bet tu nē, tu taču nevarēji pavadīt stundas, lai to izdarītu!" Tas ir tik mulķīgi, bet tajā pašā laikā tik patiesi, ka tas liek virtuoziātei nonākt vietā, kuru es uzskatu gan par smieklīgu, gan aizkustinošu. Bet teikt, ka esmu atšķirīgs no jums, tas ir tas, ko es uzskatu par mulsinošu šajā tekstā, un mēs tieši cenšamies izvairīties no tā teikt: "Mēs esam atšķirīgi." Tas ir tieši pretēji.

Margo: Tā ir arī ar objektiem no ikdienas dzīves. Mēs sakām, ka žonglēšana ir visur. Kad tu nomet atslēgas, bet pēdējā mirklī tās noķer, tā ir tīrākā žonglēšana. Un to var darīt ikviens.

Gijoms: Es garantēju, ka, ja tu ar savu sandali, sēžot, to izmet, pagriez to un noķer ar kāju pirkstiem, es apsolu, ka žonglieri teiks: "WOUUUUUU!"

Pēdējais jautājums, ko uzdodu visiem viesiem. Es skaidri dzirdēju, ka žonglēšana nav institucionālizēta un ka ne visi žonglieri ir izgājuši cauri cirkam, tomēr jūs minējāt teātra un dejas ietekmi. Tas ir jautājums, kuru esmu pārrunājusi ar *La Bande à Tyrex* un arī ar Māru. Mans jautājums ir šāds: kā jūs definētu mūsdienu cirku?

Gijoms: Es neteikšu, ka deja un teātris ir ietekmējuši manu darbu, tie drīzāk ir mākslinieku rīki, kurus mēs esam izmantojuši, jo manā skatījumā ir specializētas prakses. Deja ir specializēta uz ķermeni, teātris uz sociālajām attiecībām, un žonglēšana uz attiecībām ar objektu.

Vai jums ir sava personiskā definīcija mūsdienu cirkam?

Gijoms: Būšu godīgs, man nav definīcijas, jo man tās šķiet kā institūcija. Tā kā, manā skatījumā, mūsdienu cirks ir franču un eiropiešu institūciju kopums, kas ir organizējušās, lai atbalstītu māksliniekus, kuri ir atpazinuši cirkā savu vietu. Tā kā esmu ļoti priecīgs, ka viņi mūs sauc par cirku, jo tas nozīmē, ka viņi mums arī piešķir finansējumu izrāžu veidošanai. Tāpēc mēs žonglēšanu nesaucam par cirku, lai teiktu, ka esam labāki par cirku, bet tiešām lai parādītu, ka tā ir atsevišķa

pasaule, un man šķiet, ka tas, ka cirkā mēs esam atzīti, ir privilēģija un lieliska iespēja.

Es mūsdienu cirku definētu kā institūciju, kas apvieno cilvēkus, kas vēlas atpazīt māksliniekus, kuri vēlas izteikt savas idejas ar praksēm, kas apvienotas pilnīgi, manuprāt, patvaļīgi, kur ir akrobātika uz zemes, bet ne trampolīns, bet tagad ir arī trampolīns. Ir cilvēki, kas brauc ar velosipēdu, un citi, kas balansē uz rokām. Es patiešām neredzu daudz saiknes starp šīm praksēm, lai gan ir vēsturiska saikne, ko citi redz. Bet ņemot vērā, cik nesen tas viss ir, es piešķiru šīm vēsturiskajām izpētēm atzinību. Tas ir, ka ir cilvēki, kas tajā tic un apvieno visu to, izveidojot tīklus, lai mēs varētu satikties, un ir visa solidaritāte starp kompānijām, kas sevi uzskata par cirkā esošām, ko es uzskatu par ļoti skaistu. Tāpēc es uzskatu, ka tā ir realitāte, kas man šķiet ļoti institucionāla vai organizēta, vai arī tas, ka es pazīstu cilvēkus, tas ir kā tīkls. Un tas ir tas, ko es arī uzskatu par skaistumu šajā vietā. Ir cilvēki, kas dara ļoti dažādas lietas. Tā es definētu mūsdienu cirku.

Margo?

Margo: Man ir gandrīz tāds pats atbildes veids, tā ir tieši šī doma par vidi un praksi apvienošanu, kas patiešām var būt diezgan dažādas. Es to neaprobežotu ar neko citu, kā vien ar to, un tas īsti apvieno to, ko es pieminēju iepriekš ar ideju nosaukt lietas. Mūsu radītie darbi ir tādi, kur mēs nezinām precīzi, kā tos nosaukt, jo prakses, ko tie apvieno, ir tik dažādas, tai skaitā arī jutīgums, ko mēs ieviešam, ir tikai mūsu pašu. Un tāpēc man šķiet, ka cirks var mēģināt radīt saikni starp cilvēkiem, kuru prakses vai jutīgumu varētu būt grūti definēt, un tādējādi novietot tos noteiktā vietā, lai varētu tos parādīt, finansēt un radīt.

Paldies, Gijom, paldies, Margo. Ja mūsu klausītāji, un es viņus mudinu, vēlas sekot Defracto piedzīvojumiem, kā viņi var sekot jums? Kā viņi var iegūt informāciju?

Margo: Mēs esam aktīvi sociālajos tīklos, kuros var redzēt gan Pjēra fotogrāfiju un reportāžu darbus, gan iepazīt dažādos kompānijas darba procesus - vai tā būtu pedagoģija, jaunradītās vai jau esošās izrādes. Mēs cenšamies atjaunināt informāciju un paziņot par izrāžu datumiem. Mums ir arī mājaslapa, kas šobrīd tiek pilnveidota, lai arī tā jau ir redzama un ļauj sekot mūsu darbam.

Paldies jums abiem, un es novēlu veiksmi turpmāk. Paldies visiem, ka klausījāties šo jaunāko Rīgas cirka podkāsta epizodi. Uz drīzu tikšanos!